

Pavlova náuka o kresťanskom kulte

Za ústredný aspekt si zvolil Benedikt XVI. otázku kresťanského kultu. Konkrétne prostredníctvom výkladu troch vybraných miest z Pavlovho Listu Rimanom objasnil, ako si treba správne vysvetľovať obetu v kresťanskej bohoslužbe a aký to má dosah na našu účasť na liturgii a celý náš praktický život. Benedikt XVI. začal blahoprianím a týmto mocným povzbudením:

12.01.2009

„Milí bratia a sestry, pri tejto prvej generálnej audiencii v roku 2009, chcem vám všetkým vyjadriť vrúcne pranie do práve začatého nového roka. Oživme v sebe úsilie otvárať Kristovi myseľ a srdce, aby sme žili ako jeho ozajstní priatelia. Jeho priateľská spoločnosť zaistí, aby sa tento rok, napriek jeho nevyhnutným ťažkostiam, stal cestou plnou radosti a pokoja. Iba vtedy totiž, ak zostaneme zjednotení s Kristom, bude nový rok dobrý a šťastný.“

Po týchto slovách Svätý Otec predostrel tému dnešnej katechézy: aspekt kresťanského kultu v náuke sv. Pavla. „V minulosti sa s obľubou hovorilo o istej tendencii Apoštola, orientovanej skôr proti kultu, o istej ‚spiritualizácii‘ koncepcie kultu“ – povedal Benedikt XVI. a pokračoval:

„Dnes lepšie rozumieme, že Pavol vidí v Kristovom kríži historický obrat, ktorý pretvára a radikálne obnovuje realitu kultu. Táto nová vízia kultu sa objavuje predovšetkým v troch textoch z Listu Rimanom. V Rim 3,25, po slovách o «vykúpení v Kristovi Ježišovi», Pavol pokračuje formulou, ktorá je pre nás tajomná. Hovorí takto: «Jeho Boh ustanovil ako prostriedok zmierenia skrze jeho krv prostredníctvom viery». (Rim 3,25)

Týmto, pre nás skôr nezvyčajným výrazom „prostriedok zmierenia“ sv. Pavol naznačuje takzvanú „zlutovnicu“ starého chrámu, čo je vrchná časť archy zmluvy, ktorá bola považovaná za bod kontaktu medzi Bohom a človekom, bod jeho tajomnej prítomnosti vo svete ľudí. Táto „zlutovnica“ sa vo veľký deň zmierenia „jom kippur“ kropila krvou obetovaných zvierat, krvou, ktorá symbolicky prinášala hriechy

uplynulého roka do kontaktu s Bohom, a tak hriechy vrhnuté do priepasti božej dobroty boli takpovediac absorbované božou silou, prekonané, odpustené. Život sa začínal odznova.“

„Tento obrad vyjadroval túžbu, aby sa naše viny mohli skutočne vrhnúť do priepasti božieho milosrdenstva,“ - vysvetlil Svätý Otec – ale „krvou zvierat sa tento proces neuskutočňuje. Bol potrebný reálnejší kontakt medzi ľudskou vinou a božou láskou, a ten sa uskutočnil v Kristovom kríži. Kristus, pravý Syn Boží, ktorý sa stal pravým človekom, prijal na seba celú našu vinu. On sám je miestom kontaktu medzi ľudskou biedou a božím milosrdenstvom. V jeho srdci sa rozpúšťa žalostná masa zla spáchaného ľudstvom, a obnovuje sa život.“ Benedikt VI. sa ďalej vrátil ku sv. Pavlovi:

„Odhaľujúc túto zmenu, sv. Pavol nám hovorí: s Kristovým krížom - najvyšším činom božej lásky, ktorá sa stala ľudskou láskou – sa starý kult s obetami zvierat v Jeruzalemskom chráme skončil. Tento symbolický kult, kult túžby, je teraz nahradený kultom reálnym: láskou Boha vteleného v Kristovi, privedenou k naplneniu v smrti na kríži. Takže nejde tu o spiritualizáciu reálneho kultu, ale naopak: reálny kult, pravá božsko-ľudská láska, nahrádza kult symbolický a provizórny.“

Slová sv. Pavla, pochádzajúce pred spustošenia Jeruzalemského chrámu, sú tak podľa Benedikta XVI. v dokonalom súlade so slovami Ježiša, ktorý oznamoval koniec čias a ohlasoval iný chrám, „nepostavený ľudskými rukami“ – chrám svojho vzkrieseného tela. Pápež vo svojej katechéze ďalej prešiel k druhému citátu z Listu Rimanom, ktorým je prvý verš 12. kapitoly: «Bratia, pre

Božie milosrdenstvo vás prosím, aby ste svoje telá prinášali ako živú, svätú, Bohu milú obeť, ako svoju duchovnú bohoslužbu.» (Rim 12,1)

„Povzbudenie „prinášať svoje telá ako obeť“ sa vzťahuje na celú osobu. Rim 6,13 nás pozýva, aby sme „oddali seba samých“. Napokon, výslovný odkaz na fyzickú dimenziu kresťana súvisí s výzvou „oslavovať Boha v našom tele“ (1Kor 6,20): ide tu o oslavovanie Boha v našej veľmi konkrétnej každodennej existencii, zviditeľnenej vo vzťahoch a vnímateľnej.“

Svätý Otec ďalej exegeticky podrobne roznalyzoval kľúčové slová citátu, pričom zašiel ku gréckym a latinským výrazom. Osobitne objasnil Pavlovo slovné spojenie „duchovná bohoslužba“, ktoré sa nachádza aj v Rímskom kánone. Poukázal pritom aj na starozákonné

súvisiace texty v Žalmoch a v knihe Daniel.

Závrečný tretí citát vybral Benedikt XVI. z 15. kapitoly Listu Rimanom, kde Pavol opisuje milosť, ktorej sa mu dostalo ako: «... milosť, ktorú som dostal od Boha, aby som bol služobníkom („liturgom“) Krista Ježiša medzi pohanmi a konal posvätnú službu Božiemu evanjeliu, aby sa pohania stali príjemnou obetou, posvätenou v Duchu Svätom.» (Rim, 15,15n).

„Sv. Pavol interpretuje svoju misionársku činnosť medzi národmi sveta na budovanie univerzálnej Cirkvi ako činnosť kňazskú. Ohlasovať evanjelium na zjednotenie národov v spoločenstve vzkrieseného Krista je „kňazská činnosť“. Apoštol evanjelia je pravým kňazom, koná to, čo je stredobodom kňazstva: pripravuje pravú obetu. A potom druhý aspekt: cieľom misijnej

činnosti je, môžeme povedať,
kozmickej liturgie: aby národy,
zjednotené v Kristovi a svet ako taký
sa stal Božou slávou, «príjemnou
obetou, posvätenou v Duchu
Svätom.»

Tu sa ukazuje dynamický aspekt,
aspekt nádeje v Pavlovskej koncepcii
kultu: sebadarovanie Krista znamená
tendenciu pritiahnuť všetkých k
spoločenstvu jeho Tela, zjednotiť
svet. Iba v spoločenstve s Kristom,
exemplárnym človekom, ktorý je
jedno s Bohom, svet sa stáva takým,
ako to všetci túžime: zrkadlom božej
lásky. Tento dynamizmus je stále
prítomný v Eucharistii, tento
dynamizmus musí inšpirovať a
formovať náš život. A s týmto
dynamizmom začíname nový
rok.“Na záver Svätý Otec všetkým
udelil apoštolské požehnanie.

Vatikán (7. januára, RV)

.....

pdf | document generated
automatically from [https://
dev.opusdei.org/sk-sk/article/pavlova-
nauka-o-krestanskom-kulte/](https://dev.opusdei.org/sk-sk/article/pavlova-nauka-o-krestanskom-kulte/)
(13.08.2025)